

การวิเคราะห์ปัญหาการใช้ธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลกำแพงเพชร

แนวโน้มของปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการใช้ธรรมาภิบาล

การใช้ธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลกำแพงเพชรแม้จะไม่ปรากฏว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตหรือการใช้ธรรมาภิบาลไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด แต่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขหลายแห่งมีการตรวจพบว่าได้จัดรถยนต์ส่วนบุคคลไว้ให้ผู้บริหารของหน่วยงานใช้ในราชการเป็นการประจำ แยกรถยนต์ส่วนบุคคลในสังกัดจะใช้ไปในการปฏิบัติหน้าที่ จึงเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้ในกิจการส่วนตัวได้ ดังนั้น การป้องกันความเสี่ยงในปัญหาที่อาจเกิดขึ้น คือการกำหนดมาตรการในการขออนุญาตใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ของหน่วยงานให้ครอบคลุม การกระตุ้นเตือน ปลุกจิตสำนึกของข้าราชการ และบุคลากรในสังกัดอย่างสม่ำเสมอจึงจะเป็นการลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน บุคลากรทุกระดับต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์สุจริตขององค์กรดังกล่าว รวมถึงได้เพิ่มมาตรการให้ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการใช้ธรรมาภิบาลว่าได้ดำเนินการถูกต้องชอบธรรมหรือไม่

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการทุจริตในลักษณะที่เรียกว่าผลประโยชน์ทับซ้อนจากการใช้ธรรมาภิบาล

๑. การขาดความสำนึกทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการ

๒. การขาดระบบการควบคุมภายในที่ดีของหน่วยงาน ทำให้บุคลากรสามารถใช้ช่องว่างในการใช้ธรรมาภิบาลไปในเรื่องส่วนตัว

๓. แนวโน้มในปัจจุบันเสี่ยงที่เป็นเหตุในการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการ เป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ และมีการปฏิบัติราชการโดยขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอาจสรุปได้ว่าเกิดจาก

๓.๑ การขาดจิตสำนึก และความตระหนักทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพราชการของข้าราชการ

๓.๒ การไม่ดำรงตนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีความมุ่งหวังที่จะได้ผลประโยชน์อันมิควรได้สำหรับนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

๓.๓ การต้องการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ต้องการให้ทำการทุจริตเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนหรือเพื่อให้ผู้นั้นให้การสนับสนุนตนในด้านต่างๆ เช่น ความก้าวหน้าในชีวิตราชการ

๓.๔ ส่วนราชการไม่มีมาตรฐานการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหาการทุจริต

๓.๕ ระบบตรวจสอบเพื่อป้องปรามผลประโยชน์ทับซ้อนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอทำให้ข้าราชการเห็นว่ามีคุณค่าที่จะเสี่ยงหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของทางราชการ

การวิเคราะห์เพื่อจัดทำมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในเรื่องการใช้ธรรมาภิบาล

การทุจริตประทุติมิชอบในวงราชการรวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของทางราชการนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องมีการ และแนวทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมเพื่อเร่งรัดดำเนินการแก้ไข และขจัดให้หมดสิ้นไป ซึ่งเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์ในปัจจุบันจะพบว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบการกำหนดมาตรการ และแนวทางดังนี้

๑. จุดแข็งที่เอื้ออำนวยต่อการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๑.๑ การมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานที่จะช่วยป้องกันปัญหาการใช้ราชการ เช่น การจัดทำมาตรฐานการควบคุมการใช้ราชการภายในโรงพยาบาลกำแพงเพชร ระเบียบการใช้ราชการ

๑.๒ การมีมาตรการกำหนดโทษข้าราชการที่กระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบ กำหนดไว้แล้วอย่างชัดเจน ตามระเบียบกฎหมายต่างๆ

๑.๓ ภาคประชาชนเริ่มมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และร้องเรียนปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบเพิ่มมากขึ้น

๒. จุดอ่อนที่ยังเป็นปัญหาต่อการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการใช้ราชการ

๒.๑ ภาวะค่าครองชีพ และการขาดการยึดถือปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการยังเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้ข้าราชการต้องการทำการทุจริต โดยการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้ในกิจการส่วนตัว

๒.๒ การขาดประสิทธิภาพของระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ทำให้ข้าราชการยังเป็นความจำเป็นที่จะต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีอำนาจที่ต้องการให้ทำการทุจริต เพื่อประโยชน์ และความก้าวหน้าในชีวิตราชการ

๒.๓ หน่วยงานในสังกัดยังไม่นำแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาการใช้รถยนต์ราชการแอบแฝงไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน มาปฏิบัติอย่างจริงจัง

๓. โอกาสที่สนับสนุนต่อการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

๓.๑ ขณะนี้รัฐบาล และกระทรวงสาธารณสุข มีแนวทาง และมาตรการที่เป็นรูปธรรมที่จะดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการใช้ราชการ

๓.๒ สังคมส่วนรวมมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญที่จะต้องขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบให้หมดสิ้นไปโดยรวดเร็วเพิ่มมากขึ้น

๓.๓ การมีหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบต่อการดำเนินการเพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างชัดเจน เช่น ป.ป.ช. / ป.ป.ท. / สตง. ฯลฯ ซึ่งมีการเผยแพร่การดำเนินคดีเกี่ยวกับใช้ราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบ

๓.๔ การกำหนดให้หน่วยงานมีตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ การรวมตัวกันติดต่อสื่อสารงานราชการโดยการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

๔. ข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

๔.๑ อาจมีผู้มีอำนาจ และอิทธิพลในทางการเมือง และการบริหารบางส่วนยังมีความพยายามผลักดันที่จะให้ส่วนราชการกระทำการในลักษณะการทุจริตเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้อง

๔.๒ ยังคงมีความเพิกเฉยหรือขาดความตระหนักในสำคัญของการป้องกัน แก้ไขปัญหาการทุจริตของภาคเอกชน และประชาชนบางส่วนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงรถราชการของโรงพยาบาลกำแพงเพชร ดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีเฉพาะเจาะจงกับสถานีบริการ ปตท. กำแพงเพชรอุตสาหกรรม แห่งเดียว โดยขั้นตอนการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง จะมีการออกสำเนาใบสั่งซื้อให้พนักงานขับรถถือไปเติมยังสถานีบริการ ใบสั่งซื้อฉบับจริงเจ้าหน้าที่พัสดุ จะจัดทำรายงานขอซื้อตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุในแต่ละครั้ง

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ ลดภาระงานด้านเอกสาร เพิ่มความสะดวกในการชำระเงิน สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ลดปัญหาการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ และทำให้การใช้จ่ายเงินภาครัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ เห็นควรปรับเปลี่ยนมาใช้บัตรเติมน้ำมันรถราชการ Fleet Card ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ดังนี้

๑. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๕.๒/ว๘๙ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้อนุมัติให้ส่วนราชการจัดทำบัตรเติมน้ำมันรถราชการ และเบิกจ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการใช้จ่ายเติมน้ำมันรถราชการ ที่กำหนด

๒. หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๑๗๙ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๒.๑.๑ (๔) "หน่วยงานของรัฐสามารถเลือกดำเนินการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการใช้จ่ายเติมน้ำมันรถราชการ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๕.๒/ว๘๙ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานรัฐมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในเรื่องความโปร่งใส และการตรวจสอบ"